

Lievestro

O.3

O.3<R>Zelhemseweg 1

Algemeen:

Het Lievestro was van oudsher een leen van de heren van Bergh. In het leenregister van Huis Bergh vinden we dan ook een complete lijst van eigenaren met vermelding van jaar en dag waarop ten overstaan van de heer de eed werd afgelegd. De oudste vermelding is van 27 september 1428 als Ghert van Hacvoerde als eerste wordt ingeschrevenaar: Deze lijst overbrugt een periode van ruim 360 jaar. De

laatste inschrijving is van 15 april 1791. Vier jaar later maken de Fransen onder leiding van Napoleon een einde aan deze vorm van onderdrukking en waarmee tevens een einde komt aan de eeuwenoude relatie die het Lievestro met huis Bergh had.

De eerste bewoner die zich in de schijnwerpers plaatste is Berend ter Frucht of Lievestro. Hij werd in 1759 veroordeeld wegens het verstoren van het gezang tijdens de kerkdienst met "losbandig" schreeuwen tot ergenis van de gemeente. (Bron RA 835 18 dec. 1759)

Na het overlijden van Garrit Spijker in 1807 werd er ten behoeve van het minderjarige dochtje Fenneken (geboren 1806) een boedelinventaris opgemaakt. De grootvaders Berent Spijker (van de Maandag) en Hendrik Lievestro traden hier op als voogden. (RA 825 5 van de sprokkelmaand 1810). De goederen die de ouders bezeten hadden bestonden uit: het daghuurders plaatsje de Nennenmaat; een kamp bouwland de Nachtegaal geheten; een slag plaggen en een twaalfde deel van het daghuurdersplaatsje De Spijker. Teuntjen verklaarde tevens in deze akte dat zij en haar man bij haar vader (Hendrik Lievestro van het Lievestro) en schoonvader (Berent Spijker van De Maandag) zijn geweest maar dat dezen verklaard hadden geen aandeel meer te bezitten in de onroerende goederen. De schulden bestonden uit: een kapitaal groot zeshonderttweenvijftig aan haar vader Hendrik Lievestro; een schuld van 51 gulden, 12 stuivers en 7 penningen aan haar schoonvader in verband met een boedelschuld van haar overleden schoonmoeder; aan haar dochtertje honderd twee en twintig gulden en 9 stuivers wegens verkoop van de kleren van wijlen haar man; aan Lammert Oortgiesen wegen timmerloon 6 gulden; aan Huize Ruurlo wegens thins en stedigheid 2 gulden en 16 stuivers. De baten bedroegen f. 984 en de schulden ca. f. 849 gulden zodat er een batig resultaat overbleef van 124 gulden waarvan de minderjarige dochter de helft toekwam.

Hoe de boerderij aan de naam Lievestro komt is niet met zekerheid te zeggen. Er wordt wel verondersteld dat het beddestro (lijfstro - liefstro -lievestro) voor de eigenaar, van deze boerderij kwam, maar zeker is dit allerminst.

In het "Quohier der gebouwen der gemeente van Ruurlo" van 1810 treffen we het Lievestro aan onder nummer 265: "Boerewoning, schuur, schappskooy ende hooyberg". Het belastbaar opkomen bedroeg drie gulden.

Het was een flinke boerderij met een, voor die tijd, behoorlijk stuk akkerland en weiland. Bij de opneming in het kadaster in 1830 bedroeg de totale oppervlakte van de bij de boerderij behorende grond ruim 21 ha. De cultuurgrond bedroeg circa 8 ha, de rest was heide of akkermaalshout. Het hoid werd gebruikt als brandhout en ook voor "eken" en kolenbranden. De heide was nodig voor de potstal en voor de schapen. Wat betreft de plaats van de boerderij valt op dat ook deze hofstede dicht tegen de oude Hissinkbeek is gebouwd, omdat de watervoorziening een factor was waarmee rekening gehouden moest worden. De tegenwoordige boerderij staat practisch op dezelfde plaats als waar de voormalige boerderij heeft gestaan. De schuur en de schaapskooi stonden echter dicht bij de, nu meer dan 200 jaar oude, eikebomen langs de achteruitgang die naar de (oude) Zelhemseweg voerde. De weg naar "het dorp" was, zoals nu nog, naar voren langs de Spieker en Pasmaan naar Ruurlo.

Ook het Liestro was een ‘los hoes’, zoals bijna alle boerderijen in die tijd. De wanden van voor- en achterhuis waren van want of planken. De buitenmuren werden vaak gewit om ze tegen vocht te beschermen. Binnenmuren waren er niet. In 1886 was het Liestro aan de beurt om vernieuwd te worden. Aan de grote van de nieuwbouw, boerdrij, vaaltstal en schuur, blijkt dat het een flinke boerderij was. Hoewel niet met zekerheid te zeggen, wijst alles er op dat het gebintwerk van de nieuwbouw afkomstig was van de oude boerderij. Misschien is zelfs het gebintwerk van de oude boerderij blijven staan voor de bouw van het achterhuis. De tegenwoordige bewoner wist zich te herinneren dat de achterste gebintbalk de gaten vertoonde voor de stijlen van een zogenaamde onderschoer. Bovendien bleken deze eiken gebinten bij de verbouwing in 1981 zo slecht te zijn dat ze vervangen werden door stalen stijlen en balken, terwijl de dennengebinten van de schuur nog goed waren. Het voorhuis is aan beide zijden 20 cm uitgebouwd, terwijl ook de zijwanden circa 60 cm hoger zijn. Hierdoor kwam de nok nogal wat hoger. Om nu de nok van voor- en achterhuis op dezelfde hoogte te krijgen heeft men de sporen van het achterhuis doorgezaagd en het gedeelte vanaf de bovenplaat belangrijk steiler gemaakt. Dit gedeelte van het dak is gedekt met riet, het onderste gedeelte met pannen. De vaaltstal naast de potstal heeft geen gebintwerk. Dit zou toch maar wegrotten. De kap bestaat uit dennensporen met hanebalken. Het voorste gedeelte van de vaaltstal is steeds als jongveestal in gebruik geweest. De mest kon dan ook naar de vaalt terwijl de gier eerst naar het zogenaamde alengat liep en later naar de gierkelder werd afgevoerd. Naast deze vaaltstal werd de schuur gebouwd. Hiervan is alleen de voet van steen. De wanden waren van gezaagde planken.

In de nieuwe boerderij kwam wel een wand tussen voor- en achterhuis. Ook werden de zijmuren van het voorhuis hoger opgetrokken. Waarom het voorhuis aan beide zijden 20 cm is uitgebouwd is niet duidelijk. Mogelijk om het voorhuis beter te doen uitkomen. Er kwamen geen beddekasten meer in de boerderij. Wel een tussenkamer, een alkoof, waarin zich een bedstede bevond. Aan beide zijden van het voorhuis kwam een kamer waarin ook een bedstede getimmerd werd. De vloeren in de voorhuizen waren meestal van estriken. Vaak ook van keitjes, terwijl de deelvloer van leem was. Hierop moest gedorst worden zonder het graan te beschadigen. Vooral bij boekweit gebeurde dit gauw zodat men dit vaak blootvoets dorste. De stal was een potstal waarvan de mest in de vaaltstal werd opgeslagen. Elke drie a vier maanden moest een potstal leeggemaakt worden. De potstal werd in 1930 vervangen door een grupstal. In de vaaltstal werd een gierkelder gemetseld. Doordat het dorsen nu overal machinaal gebeurde was de lemen deelvloer niet meer nodig en

werd deze vervangen door betonvloer. In de dertiger jaren werden de bedsteden vervangen door ledikanten. De laatste werd eerst na WO II weggebroken.

In de voor de voorgevel vallen de halfronde bogen boven de ramen op, evenals de afwerking tussen latei en boog. De lateien boven de ramen zijn immitatie lateien. De vensterbanken onder de oude raamkozijnen zijn van natuursteen, die onder het nieuwe grote raam is van pleisterwerk. De opvulling tussen latei en halfronde boog bestaat uit siermetselwerk in verschillende kleuren uitgevoerd. De consoles en sluitstenen van de deuren in de achtergevel zijn van Bethermer zandsteen. Hierin zijn ook de duimen verankerd waaraan de deuren draaien.

Kort na WO II kwam er een hydrofoorinstallatie in de boerderij en werden in de stallen zelfdrinkers voor het vee aangebracht. Hoewel de watervoorziening hiermee een stuk gemakkelijker werd kampte men nog steeds met slecht water tot dat men ontdekte dat het water ten zuiden van de Hissinkbeek wel goed was. Er werd een nieuwe put gepulst, de aanvoerleiding verlengd en men had nu redelijk goed waer. Blijkbaar ligt de Hissinkbeek op een scheiding van stuifzand en moeras. In 1965 werd de boerderij aangesloten op het net van de WOG. Voor bedrijfswater wordt nog steeds de hydrofoorinstallatie gebruikt. Hoewel er geen vaste brandstoffen meer gebruikt worden voor verwarming is de boerderij niet aangesloten op het aardgasnet. Voor huishoudelijk gebruik en verwarming wordt vloeibaar gas gebruikt.

In 1975 werd de woonruimte vergroot door een uitbouw aan de zijgevel. Hierdoor ontstond een veel grotere keuken. Op de bouwtekening ontbreekt echter de voordeur in de voorgevel. In 1978 werd de varkensschuur vergroot en twee jaar later werd de ligboxenstal gebouwd. Het oude gebintwerk in het achterhuis werd in 1981 vervangen door stalen staanders en balken. Ook werd toen het voorhuis verbouwd door een gedeelte van de deel bij het voorhuis aan te trekken. Ook kwamen er nu slaapkamers op de verdieping.

Bouw:

- 1886 herbouw
- 1930 potstal vervangen door gierkelder
- 1949 bouw wagenloods
- 1964 bouw garage
- 1966 bouw graanschuur
- 1973 bouw melkstal voor machinaal melken in de zomer
- 1964 graanschuur vergroot, stalruimte bijgebouwd
- 1975 woonruimte vergroot door uitbouw tegen de zijgevel.
- 1978 varkensschuur uitgebreid
- 1980 bouw ligboxenstal waardoor ruimte vrijkwam voor verbouw woning
- 1981 verbouw woning, slaapkamer op verdieping
- 1987 bouw ondergrondse mengmestkelder

Eigenaren:

- 1428 Ghert van Hacvoerde
- In 1447 krijgt hij uitstel van de leenheer (Huis Bergh) om zijn eed af te leggen.
- 1530 Henric van Hackvoirtt
- 1533 Heye Ripperda, namens zijn vrouw Henric van Hackfort Henrix dochter.
- Na de dood van Heye stelt zijn weduwe in 1559 als hulder haar oudsten zoon Mauritius Ryperda.
- 1561 Mauritius Ryperda, na de dood van zijn moeder.
- 1563 Jacob Ryperda, na opdracht door zijn broer Mauritius.
- In 1570 wordt door Jacob de eed vernieuwd.
- 1583 Joachim van Ryperda zu Pharrisom, na de dood van zijn vader Jacob.
- Joachim legt zelf de eed niet af maar als hulder treedt op Giesbert van Wysch.
- Joachim van Ryperda, heer tho Fermissum, stelt in 1615 na de dood van Gijsbert van Wisch als hulder Johan Schutt.
- 1621 Jacob Ripperda, na de dood van zijn vader Joachim.
- In 1628 vernieuwt Jacob Ripperda de eed. Hulder is Diederick Schutt, jur. doct.
- In 1638 krijgt Jacob Ripperda toestemming van de leenheer om het leen te verkopen.
- 1645 Anna Margareta Spies van Vrechen en Bodendorff, gravin-douairiere Van Limborch en Bronckhorst, vrouwe van Strirum, na opdracht door Jacob van Ripperda en diens vrouw Hima Christina van Delen. Als hulder treedt op Henrick Henricksz., rentmeester van het graafschap Bronckhorst en van Eertbeeck.
- 1650 Ds. Bernardus Decanus
- 1683 Johan Bruins, burgemeester van Doesburg, namens zijn vrouw Gertruyt Decanus, na de dood van Ds. Bernardus Decanus, pastoor te Vianen.
- 1709 Geertruid Decanus, weduwe van Johan Bruins, na diens dood. Wessel Schaep is hulder.
- In 1709 maakt Geertruid Decanus het leen tussen haar kinderen deelbaar.
- Zij vernieuwt in 1713 de eed. Wessel Schaep treedt weer op als hulder.
- 1735 Agnes Geertuyt Bruinis, weduwe van kapitein-luitenant Abraham Verster, als oudste dochter van wijlen Geertruyd Decanis. Als hulder treedt op Johan Bruinis.
- In 1743 vernieuwt zij de eed. Hulder is dr. Johan Bruinis, fiscus van het graafschap Bergh.

- 1767 Mr. Bruno Bernardt Bruinis, na de dood van zijn vader mr. Johan J.C. van Groin.
 1787 1/2 Jan Cornelis van Groen, kapitein in Statendienst
 1/2 Adrianus van Epe, med. dr. na de dood van mr. B.B. Bruinis.
 1791 Het halve deel van dr. Ardrianus van Epe gaat na diens dood over op Cornelis Geertruyt Verster, weduwe van A. Gillesen.
 Hulder is mr. R. Ketjen.
 1810 In het kadaster van 1810 vinden we als eigenaren: Jan C. van Groen en Lodewijk Ketjen. Het halve deel van Cornelia Geertruyt Verster moet dus 1795 (einde leenstelsel) en 1810 zijn overgegaan op Lodewijk Ketjen.
 1830 S. Groen, majoor te Grave.
 1835 Mr. Willem baron van Heeckeren van Kell, Arnhem
 1868 Mr. Willem baron van Heeckeren van Kell, Angerlo
 1887 Herbouw en bijbouw
 1918 Mr. Alexander baron van Heeckeren van Kell
 1949 Hendrik Robert baron van Heeckeren van Kell
 1969 Staatsbosbeheer

O.3

Bewoners.1650

Jan Liestro met kinderen

Geertjen Jansen Liestro naar K.10

Jochem Liestro Tr.1675 is soldaat

Thonnis Liestro

Thonnis Tr.met

Aaltjen Wolsenhuis van K.12

kinderen

Hendriksken Liestro geb.1671 Ruurlo

Grietjen Liestro geb.1675 Ruurlo naar Elsman bij H.2

Jan Liestro geb.1678 Ruurlo

Berentjen Liestro geb.1678 Ruurlo

Jenneken Liestro geb.1679 Ruurlo

nieuwe bewoners 1692

Wessel Berents z.v.Berent Korten met vrouw

Berentien Wessels d.v. Wessel Oldenboom

Lubbert Wessel z.v.Wessel op Liestro Tr.1699 met

kinderen

Berendjen Teunis d.v.Teunis op Elferinkskamp Hengelo

Essele E Wessels geb.1692 Ruurlo Tr.1736 Berent Korten

Hendrikjen Wessels geb.1699 Ruurlo

Metjen Wessels geb.1709 Ruurlo naar I.7 1743

dochter Berentjen Tr.op Liestro met in 1716

Teunis ter Vrugt geb.1690 Ruurlo van O.8

kinderen

Wessels Liestro geb.--- naar I.5

Anna Liestro geb.1718 Ruurlo

Derck Liestro geb.1721 Ruurlo

Grietjen Liestro geb.1724 Ruurlo

Jan Abraham Lievestro geb.1726 Ruurlo naar N.11
Anneken Lievestro geb 1729Ruurlo naar O.33
Wessel Lievestro geb.1731 Ruurlo
Janna Lievestro geb.1731 Ruurlo tweeling
Jan Lievestro geb.1735 Ruurlo naar O.18
Berend Lievestro geb.1735 Ruurlo naar O.20
Garrit Lievestro geb.1737 Ruurlo naar O.18 1760
zoon Derck Tr.in 1745 met
Willemina Pasmand.v. Hendrik Pasman
kinderen
Berentjen Lievestro geb.1746 Ruurlo overl.
Hendrik Lievestro geb.1748 Ruurlo
Berentjen Lievestro geb.1753 Ruurlo naar O.2
Derk Lievestro geb.1761 Ruurlo overl.
Derk Lievestro geb.1766 Ruurlo
Derk Tr.op Lievestro met Aaltjen Haverkamp van O.29
zoon Hendrik Tr.in 1776 met
Aaltjen Pasman geb.1755 Ruurlo d.v.Hendrik Pasman
kinderen
Teuntjen Lievestro geb.1777 Ruurlo
Hendrika Lievestro geb.1778 Ruurlo naar F.19
Berentjen Lievestro geb.1780 Ruurlo naar O.18
Maria Lievestro geb.1784 Ruurlo overl.
Maria Lievestro geb.1785 Ruurlo
Derk Lievestro geb.1787 Ruurlo
Aaltjen Lievestro geb.1789 Ruurlo
Willem Lievestro geb.1791 Ruurlo
Hendrina Lievestro geb.1794 Ruurlo naar C.19
Janna Lievestro geb.1797 Ruurlo
vader Hendrik overl. in 1834,moeder Aaltjen in 1836
dochter Teuntjen Tr. in 1806 met
Garrit Spijker geb.1777 Ruurlo van O.31
Fenneken Spijker geb.1806 Ruurlo naar N.15
Garrit Spijker overl. Teuntjen vertrekt naar N.15
(R.A.825 5/3 1810 R.A.840 5/10 1810)
Derk Lievestro z.v.Derk geb.1761 Tr.met
Aaltjen Haverkamp geb.1777 Ruurlo van O.29
kinderen
Willemina Lievestro geb.1814 Ruurlo naar K.4
Garrit Lievestro geb.1815 Ruurlo
Hendrik Lievestro geb.1819 Ruurlo naar R.4
Aaltjen Lievestro geb.1823 Ruurlo naar B.25
Berend Lievestro geb.1827 Ruurlo naar N.10
vader Derk overl.in 1856,moder Aaltjen in ?
zoon Garrit Tr.met
Willemina Groes geb.1815 Ruurlo van O.2
Willem Lievestro geb.1844 Ruurlo
Derk Lievestro geb.1849 Ruurlo overl. 1865
Aaltjen Lievestro geb.1823 Ruurlo naar O.2 1865

Geesken Liestro geb.1853 Ruurlo naar Vorden 1880
moeder Willemina overl.in 1881 zoon Willem Tr.in1877 met
Janna Jansen geb.1856 Ruurlo van O.6 1877
Willem Liestro geb.1882 Ruurlo
vader Willem overl.in 1882,Janna hertr.1883 met
Derk Jansen geb.1845 Ruurlo neef
Garrit Jansen geb.1884 Ruurlo
Reint Jansen geb.1888 Ruurlo overl.1888
Fam. vertrekt naar Vorden 1889
nieuwe bewoners van F.6
Garrit Vos geb.1839 Zelhem met vrouw
Janna Denneboom geb.1849 Ruurlo 2 de vrouw van H.21
kinderen
Fenneken Vos geb.1863 Ruurlo naar G.7
Engbert Vos geb.1867 RuurloHengelo 1896
Derk J Vos geb.1870 Ruurlo
Janna Vos geb.1871 Ruurlo naar O.5
Herman Vos geb.1881 Ruurlo overl. 1891
Gerhard Vos geb.1884 Ruurlo naar O.23
Garrit Vos geb.1886 Ruurlo
Hendrika Vos geb.1873 Ruurlo
Dina Vos **geb.1889 Ruurlo**
Harmina Vos geb.1893 Ruurlo
Fam. vertrekt naar Hengelo in 1896

nieuwe bewoners van F.3

Berend H Ten Arve geb.1857 Ruurlo met vrouw
Johanna R Klumper geb.1859 Ruurlo
kinderen
Hendrika J ten Arve geb.1882 Ruurlo naar O.46
Jenneken ten Arve geb.1883 Ruurlo naar O.41
Berend ten Arve geb.1885 Ruurlo naar I.10a later P.4
Hendrik ten Arve geb.1894 Ruurlo
moeder Janna overl.in 1928
dochter Jenneken Tr.met
Manus Abbink geb.1879 Ruurlo van O.11
Hendrik J Abbink geb.1911 Ruurlo
zij vertrekken naar O.41 in 1912
zoon Hendrik Tr.met
Grada E Eenink geb.1897 Hengelo van O.2 (Meid)
kinderen
Hendrik J ten Arve geb.1917 Ruurlo
Fredrik T ten Arve geb.1919 Ruurlo
Bernard ten Arve geb.1921 Ruurlo
Johanna R ten Arve geb.1922 Ruurlo
Fredrika J ten Arve geb.1929 Ruurlo

